

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 137/2022-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) prerokoval návrh navrhovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného JUDr. Bohumilom Novákom, advokátom, Horná 27, Banská Bystrica, vo veci preskúmania rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/226/21/K z 13. októbra 2021 a takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným ústavnému súdu 25. februára 2022 domáha preskúmania rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. VP/226/21/K z 13. októbra 2021 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).
2. Z príloh pripojených k návrhu vyplýva, že uznesením výboru č. 970 z 22. júna 2021 sa začalo konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) pre porušenie povinnosti podať oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona do 30. apríla kalendárneho roka proti verejnému funkcionárovi – navrhovateľovi, bývalému členovi predstavenstva [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“) a bývalému členovi predstavenstva [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“), pretože navrhovateľ do dňa vydania napadnutého rozhodnutia nepodal „*oznámenie za rok 2020, ktoré mal podať do 30. apríla 2021*“.
3. Výbor po začatí označeného konania požiadal navrhovateľa o stanovisko pre účely konania vo veci ochrany verejného záujmu.

4. Navrhovateľ sa k uzneseniu o začatí konania vyjadril listom z 31. augusta 2021, v ktorom uviedol, že „v prílohe zasiela 8+1 stranový dokument: podľa čl. 8 ods. 5 a 6 ústavného zákona...“. Ospravedlnil sa za meškanie, poukázal na to, že po vynútenom odchode zo špecifikovanej funkcie v roku 2016 sa mu „katastrofálne“ zhoršil zdravotný stav, obdobie rokov 2016 až 2021 „na preskáčku strávil v nemocniciach pre následné komplikácie. Pred dvoma týždňami sa vrátil z nemocnice.“.

5. Výbor z vyjadrenia navrhovateľa dospel k záveru, že tento si zamenil povinnosť podania oznámenia podľa čl. 7 ods. 1 a podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona. Podľa výboru účelom povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona je preverenie dodržiavania ustanovení ústavného zákona počas aktívneho výkonu verejnej funkcie, účelom povinnosti podať oznámenie po skončení výkonu funkcie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona je preverenie dodržiavania ustanovení ústavného zákona vzťahujúcich sa na obdobie jedného roka po skončení výkonu funkcie a toto sa vzťahuje len na vybraných verejných funkcionárov. Splnením povinnosti podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona nedochádza k zániku povinnosti verejného funkcionára podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. Vychádzajúc aj z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 484/2013), navrhovateľ je povinný podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za obdobie výkonu špecifikovaných funkcií v roku 2020 (od 1. januára 2020 do 31. augusta 2020).

6. Výbor vyhodnotil dôvody uvedené navrhovateľom v jeho vyjadrení (odkaz na zdravotný stav) ako irelevantné a následne 13. októbra 2021 vo veci navrhovateľa rozhodol tak, že navrhovateľ ako bývalý člen predstavenstva [REDAKOVANÉ], a bývalý člen predstavenstva [REDAKOVANÉ] tým, že nepodal oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona v lehote ustanovenej v ústavnom zákone, porušil povinnosť vyplývajúcu z ústavného zákona a uložil mu pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) a čl. 9 ods. 16 ústavného zákona vo výške mesačného platu verejného funkcionára v sume 2 653,58 eur.

7. Pri určení výšky pokuty výbor vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ za výkon verejnej funkcie (člen predstavenstva [REDAKOVANÉ]) za rok 2020 nepoberal žiaden príjem a za výkon verejnej funkcie (člen predstavenstva [REDAKOVANÉ]) za rok 2020 poberal príjem vo výške 31 843 eur. Jedna dvanástina ročného príjmu verejného funkcionára za rok 2020 teda bola vo výške 2 653,58 eur. Výška uloženej pokuty takto zodpovedá sume mesačného platu verejného funkcionára.

II.

Argumentácia navrhovateľa

8. Navrhovateľ svoj návrh odôvodňuje v prvom rade poukazom na to, že výbor ho nevyzval na doplnenie podania (po jeho podaní z 22. júna 2021) v súlade s § 19 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) v spojení s čl. 11a ústavného zákona.

9. Poukázal tiež na to, že výboru v podaní z 31. augusta 2021 oznámil skutočnosti (nepriaznivý zdravotný stav), ktoré predstavovali objektívnu prekážku brániacu mu vykonávať úkony účastníka konania. Navyše od 1. októbra 2020 bol účinný núdzový stav, obmedzovaný pohyb osôb a zo zákona boli prerušené aj konania [podľa zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii

a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“). Z týchto všetkých dôvodov bolo navrhovateľovi znemožnené uplatniť svoje práva ako účastníka konania, čím došlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

10. Podľa navrhovateľa výbor nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď v napadnutom rozhodnutí nikde nevyhodnotil ním oznámené dôvody, pre ktoré bolo objektívne nemožné, aby splnil svoju zákonnú povinnosť podať oznámenie podľa ústavného zákona. Oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podal navrhovateľ 31. augusta 2021 a zároveň požiadal výbor o odpustenie zmeškania lehoty, ku ktorému došlo z objektívnych dôvodov (nepriaznivý zdravotný stav). Navrhovateľ k návrhu priložil chronologický výpis zo svojej zdravotnej dokumentácie (prehľad vykonaných zdravotných úkonov). Z uvedeného vyplýva, že svoju povinnosť k 30. aprílu 2021 nemohol objektívne splniť. Podal aj žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty, o ktorej výbor nerozhodol. Napokon oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona podal opätovne aj 1. februára 2022.

11. Navrhovateľ tiež namieta, že výška pokuty bola určená na základe nesprávnych podkladov. V príjme, ktorý slúžil ako základ pre výpočet pokuty, je zahrnutý príjem za výkon verejnej funkcie, ale aj príjem za výsledok hospodárenia za rok 2019 a tiež dane a odvody. Jeho ročný príjem za výkon verejnej funkcie teda nezodpovedá hodnote výšky ročného príjmu člena predstavenstva, ktorý uvádza výbor v napadnutom rozhodnutí. Aj z tohto hľadiska výbor nedostatočne zistil skutkový stav veci.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Po oboznámení sa s argumentáciou navrhovateľa (body 8 až 11 tohto uznesenia) dospel ústavný súd k záveru, že návrh je zjavne neopodstatnený.

14. Podstata argumentácie navrhovateľa spočíva v námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu, ktorú odvodzuje od toho, že výbor nezohľadnil jeho vyjadrenie a tiež nezvolil postup podľa § 19 ods. 3 správneho poriadku v spojení s čl. 11a ústavného zákona. Uvedenú námietku navrhovateľa nemožno akceptovať. Z napadnutého rozhodnutia výboru vyplýva, že výbor zohľadnil vyjadrenie (podanie) navrhovateľa. Výbor konštatoval, že „aj napriek uvedeným dôvodom (zdravotné problémy a nesprávny výklad ústavného zákona), ktoré výbor vyhodnotil ako nie relevantné k meritu prejednávanej veci, nepodaním oznámenia v časovom intervale určenom ústavným zákonom došlo k porušeniu čl. 7 ods. 1 ústavného zákona.“. Z uvedenej časti

odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že výbor dal navrhovateľovi možnosť vyjadriť sa, oboznámil sa s vyjadrením (stanoviskom) navrhovateľa z 31. augusta 2021 s tým, že dôvody uvedené navrhovateľom nepovažoval v predmetnej veci za relevantné. Ústavný súd tento právny záver výboru považuje za stručný a kategorický, nemožno ho však považovať za arbitrárny. Je potrebné zohľadniť, že navrhovateľovi sa vytýka nesplnenie izolovanej zákonnej povinnosti, ktorú možno realizovať jednorazovým úkonom (z miesta zdržiavania sa) bez potreby osobnej účasti navrhovateľa na nejakom úkone a pod. Z tohto hľadiska ani nepriaznivý zdravotný stav adresáta uvedenej zákonnej povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona nemôže viesť k automatickému ospravedlneniu nesplnenia tejto povinnosti. Ústavný súd už uviedol, že zlý zdravotný stav ako prekážka nesplnenia si oznamovacej povinnosti podľa ústavného zákona nie je relevantným argumentom a ospravedlnením nesplnenia si tejto povinnosti. Ide o argument ľudsky pochopiteľný, avšak ústavnoprávne z hľadiska nesplnenia oznamovacej povinnosti podľa ústavného zákona irelevantný (porovnaj II. ÚS 448/2018).

15. Pokiaľ ide o námietku, že výbor nepostupoval podľa § 19 ods. 3 správneho poriadku, aplikácia uvedeného ustanovenia by prichádzala do úvahy, „pokiaľ podanie nemá predpísané náležitosti“. Nič nenasvedčuje tomu, že podanie navrhovateľa z 31. augusta 2021 nemalo zákonom predpísané náležitosti, keďže z listu navrhovateľa zjavne vyplýva, kto ho podáva, akej veci sa týka a čo sa navrhuje (§ 19 ods. 2 správneho poriadku). Je zrejmé, že z podania navrhovateľa vyplynul jeho omyl v obsahu jednotlivých zákonných povinností, ktoré sa na neho vzťahujú, keď k svojmu listu pripojil oznámenie podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona (zrejme v domnienke, že sa mu vytýka nesplnenie uvedenej zákonnej povinnosti). Uvedený omyl však nemožno stotožňovať s nedostatkom predpísaných náležitostí podania, keďže aj napriek uvedenému omylu bolo podanie navrhovateľa určité, zrozumiteľné a malo príslušné zákonné náležitosti. Z tohto hľadiska výbor nepochybil, ak nepostupoval podľa § 19 ods. 3 správneho poriadku. V tomto kontexte pritom nemožno mať pochybnosť o existencii dvoch rozdielnych povinností verejných funkcionárov, ktorým skončil aktívny výkon funkcie, podať oznámenie podľa čl. 8 ods. 5, ako aj podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona (k aplikovateľnosti čl. 7 ods. 1 ústavného zákona aj na verejných funkcionárov, ktorým skončil aktívny výkon funkcie, pozri zjednocujúce stanovisko ústavného súdu v uznesení sp. zn. PLz. ÚS 1/2010 a neskoršiu judikatúru ústavného súdu).

16. Pokiaľ ide o odkaz navrhovateľa na jeho podanie z 22. júna 2021 (v nadväznosti na ktoré mal výbor zvoliť postup podľa § 19 ods. 3 správneho poriadku), navrhovateľ nijako nešpecifikoval, aké podanie urobil 22. júna 2021, ani výbor v napadnutom rozhodnutí neuvádza žiadne podanie navrhovateľa z 22. júna 2021. Touto námietkou navrhovateľa sa preto ústavný súd nezaoberal pre jej neurčitosť.

17. Neobstojí ani námietka navrhovateľa o aplikácii zákona č. 62/2020 Z. z. Navrhovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol len všeobecný odkaz na uvedený zákon bez konkretizácie zákonného ustanovenia, ktoré by sa na jeho vec malo vzťahovať. Ústavný súd tiež neidentifikoval také ustanovenie zákona č. 62/2020 Z. z., ktoré by sa mohlo aplikovať na navrhovateľovu vec.

18. Navrhovateľ nijako relevantne nepochybnil ani správnosť určenia výšky uloženej pokuty. Skutočnosť, že jeho príjem z verejnej funkcie mohol obsahovať aj variabilnú zložku (výsledok hospodárenia za rok 2019), neumožňuje urobiť záver o tom, že táto variabilná zložka sa pri určení pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona nemala zohľadniť. Aj uvedená zložka

nepochybne predstavuje príjem z verejnej funkcie (hoci variabilný), nie je však žiaden rozumný dôvod, prečo túto zložku nezahrnúť do príjmu z verejnej funkcie na účely určenia pokuty podľa ústavného zákona (porovnaj čl. 9 ods. 16 ústavného zákona). Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, že pokuta bola určená z jeho príjmu, ktorý zahŕňal aj dane a odvody, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že túto námietku v konaní pred ústavným súdom navrhovateľ nijako bližšie nepreukázal. V druhom rade táto námietka navrhovateľa sama osebe nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia, ani čo sa týka výšky uloženej pokuty. Z čl. 9 ods. 16 ústavného zákona vyplýva, že základom pre výpočet mesačného platu je ročný príjem (bez špecifikácie, či má ísť o čistý alebo hrubý príjem). V prípade, ak mesačný plat verejného funkcionára je nižší ako priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok (pri výpočte pokuty), sa za mesačný plat považuje priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok (porovnaj čl. 9 ods. 17 ústavného zákona). Vychádzajúc z metodík Štatistického úradu Slovenskej republiky, priemerná mesačná (nominálna) mzda zahŕňa hrubú mzdu a zahŕňa aj daň z príjmu a príspevky na sociálne zabezpečenie. Pravidlá logického uvažovania predpokladajú, že je potrebné porovnávať porovnateľné veličiny, t. j. v tomto prípade hrubý príjem s hrubým príjmom. Uvedená skutočnosť takto svedčí v prospech záveru, že pod pojmom ročný príjem je potrebné rozumieť ročný hrubý príjem, z ktorého sa určuje mesačný plat verejného funkcionára (na účely určenia pokuty podľa čl. 9 ods. 10 ústavného zákona). Je potrebné tiež uviesť, že ústavný súd posudzoval správnosť výšky uloženej pokuty napr. aj v náleze sp. zn. I. ÚS 91/07, kde, vychádzajúc z prílohy predloženej navrhovateľkou, výbor za základ (pre uloženie pokuty) považoval jej hrubý ročný príjem.

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh navrhovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený. Vzhľadom na odmietnutie návrhu navrhovateľa ústavný súd nepovažoval za potrebné zaujať stanovisko k aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru v tomto type konania.

20. O podanom návrhu tak bolo pri jeho predbežnom prerokovaní rozhodnuté v celom rozsahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu